

NY MUSIK med nya musiker

Gavin Bryars'

Pre-Mediaeval Metrics

Pre-Mediaeval Metrics

Pre-Mediaeval Metrics

Pre-Mediaeval Metrics

Pre-Mediaeval Metrics

och

Jesus' Blood Never Failed Me Yet

framförs av musikskoleensemblen

Musica Vanudo

Onsdag 4 februari 1987 kl. 19.30

Museet, kulturhuset, Borås

Entré 20 :- Medl. fri entré

Gavin Bryars (f. 1943 Goole, Yorkshire) studerade filosofi och kontrabas, samt komposition för George Linstead och Cyril Ramsey. Efter avslutade studier 1964 arbetade han i två år som professionell basist, bl.a. spelade han jazz tillsammans med gitarristen Derek Bailey och slagverkaren Tony Oxley. 1966 upphörde han helt med improviserad musik och började studera modern komposition. Detta ledde till samarbete med bl.a. John Cage, Steve Reich och det engelska 60-talets store banbrytare Cornelius Cardew. Åren omkring 1960 undervisade han vid Portsmouth Collage of Art, och har senare arbetat vid Leicester Polytechnic, från 1985 som professor. Under 70-talet samarbetade han med Brian Eno, då fortfarande mest känd som rockmusiker, och under senare år med librettisten Robert Wilson - ett samarbete som bl.a. resulterat i operan Medea. Han har träffande karakteriserats som "en av Englands ledande samtida tonsättare, vars verk alltid står lite snett mot strömmen, kommen ur en i grunden mycket brittisk tradition, excentrisk, ofta humoristisk och kontroversiell."

Mellan 1968 och 1975 skrev Bryars en rad verk av experimentell karaktär, ofta uppbyggda på samspelet mellan musiker och elektronisk utrustning av enklaste slag (billiga kassettbandspelare ex.), och i allmänhet försedda med kuriösa, långa titlar - eller vad sägs om To Gain the affections of Miss Dwyer even for one minute would benefit me no end? Till denna period hör Pre-Mediaeval Metrics, som, snarare än att vara en färdig komposition, är en materialsamling som ligger till grund för improvisation eller utarbetande av versioner. Bryars förser spelarna med något som närmast liknar tabeller med morsetecken, d.v.s. ett system av punkter och streck (korta och långa toner, naturligtvis), samt anvisning om pauslängder. Instrumentariet är helt fritt men varje instrument spelar enbart en och samma tonhöjd under ett framförande. I de fem här spelade versionerna utnyttjas bara en bråkdel av de tolkningsmöjligheter som partituret erbjuder.

Bryars' mest kända verk bredvid The Sinking of the Titanic (1969) torde vara Jesus' Blood Never Failed Me Yet (1971). Båda är mästerverk i sin genre - nostalgiska, sentimentala och med minimalistiska drag. Michael Nyman talar i sin bok Experimental Music om en "varm och sofistikerad Hollywoodstil", och Bryars själv om den "ohöljt sentimentala karaktären" i sin musik. Till bakgrunden hör erfarenheterna

från The Portsmouth Sinfonia, en ensemble som bildades kollektivt av Bryars och elever vid Portsmouth Polytechnic, och som specialiserade sig på framförandet av klassiker, av "musik som tiden har försett med gloria, musik med obestridbar popularitet". Gruppen som närmast fick kultstatus, spelade enbart sådant man redan kände till, men från andra källor än konsertsalarna (Uvertyren till Wilhelm Tell från Lone Ranger-serien, 1812 från Family Favourites o.s.v.), och man gjorde det helt utan speltekniska kvalitetskrav och med de instrument som råkade finnas till hands. Alltså ett slags parallell till den tidiga svenska musikämbelns, och en tonsättare som Bo-Anders Persson och gruppen International Harvester.

Om tillkomsten av Jesus' Blood Never Failed Me Yet, för förinspelad röst och kammarorkester, berättar Bryars (i mycket fri översättning): "1970 gjorde Alan Power, en vän till mig, en film om gamla lodare i London. Under filmarbetet gjorde han också ett antal bandinspelningar, en del osynkroniserade och en del synkroniserade med filmen, och kom så småningom till mig för att få hjälp med mixningen. På banden fanns avsnitt där lodarna plötsligt brast ut i sång, ibland i lite patetiskt sentimentala sånger, ibland i högljudda operautdrag. En av dessa sånger var Jesus' Blood Never Failed Me Yet, varav ett avsnitt ligger till grund för detta stycke. Han gav mig de band som han inte använde i filmen och denna sång var bland dem. När jag spelade igenom sången, så fann jag att lodaren sjöng relativt rent, också i förhållande till mitt piano - i mycket högre grad än någon av de andra sångarna. Han var inte alkoholist, till skillnad från alla de andra, utan djupt religiös, och han talade länge och utförligt om sin tro. Jag gjorde en bandloop av en del av sången, en loop som sedan överfördes till ett vanligt rullband, så att längden begränsades av bandets längd. Jag komponerade ett enkelt ackordackompanjemang vid pianot och arrangerade det för liten ensemble. Så småningom, 1974, skrevs det slutgiltiga partituret. Stycket börjar med att rösten långsamt tonar fram, och efter ett tag kommer instrumenten in, grupp efter grupp. Mot slutet tonar röst och instrument sakta bort." Eftersom sången är något inexakt både vad tonhöjd och rytm beträffar präglas ackompanjemanget med nödvändighet av en svävande lite osäker känsla, vilken naturligtvis är avsedd. "Stycket skall spelas utan pompa och show."

Per-Erik Jonsson - flöjt, Camilla Andersson - klarinett,
Gustav Kallenius - basklarinett, Marielouise Nilsson -
fagott, Anita Keihonen, Annika Sköldberg, Anders Sten-
ström, Tage Svensson - horn, Jonas Persson, Staffan
Yngvesson - trumpet, Per Holmkvist - trombon, Ola Jans-
son - tuba, Gunnar Månberg - oboe, Martin Forsell -
klockspel, Marcus Karlsson, Ulf Rexelius, Mattias
Svenungsson, Christina Westberg - violin, Johanna Pers-
son - viola, Helen Sällfors - cello, Erik Kärrman,
Anders Leion - kontrabas, Sarah Rangstrand - gitarr,
Jesper Svedberg - tangentharpa, Ulrica Andersson - orgel,
Mikael Nilsson - vibrafon, Maria Samuelsson - celesta

=====